

ACC. NR M. 13409: 1-19.

Landskap: *Småland*

Upptecknare: *G. A. Hartman, Vissefräda*

Härad: *J. Möre*

Berättare: " " "

Socken: *Vissefräda*

Berättarens yrke: *folkskollärare*

Uppteckningsår: *1954*

Född år *1888* i *Vissefräda*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

*Öknamn, kallesätt och skämt om olika
byggdars inneverånare. s. 1-19.*

Lu F 80.

ACC. N:R M. 13409: /.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

ÖKNAMN, TALESÄTT OCH SKÄMT OM OLIKA BYGDERS INNEVÅNARE (L. U. F. 80).
=====

Det är inte så mycket jag har att omtala, när det gäller att besvara denna frågelista, men kanske något kan vara av intresse att belysa det här rubricerade.

Den del av Vissefjärda socken, där jag är född, den västra delen eller alla byar väster om Lyckebyån, hörde ända fram till slutet av 1880-talet till Kronobergs län samt Konga härad, medan den övriga delen av Vissefjärda socken tillhörde Kalmar län samt S. Möre härad. På grund härav kände sig invånarna i västra sockendelen, som kallades Kåraböket, inte sej helt solidariska med de övriga vissefjärdaboarna, "Söramöarna", och detta gjorde, att när det skulle tillsättas nämndemän och kyrkvärdar, så togs sådana förtroendemän så gott som alltid från S. Möre-delen av socknen. Detta inte bara därför att man i östra sockendelen hade större gårdar och bönderna där följaktligen ^{var} rikare och myndigare utan också på grund av den abnorma indelningen, så att Kåraböket ^{inbyggare} likasom inte var att räkna till de "riktiga" sockenboarna, mindre lojala så att säga, ^{an} räknades nästan som utsocknes av de andra.

Luf. 80
1

ACC. N:R M. 13409:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

I anledning härav gick det inte lätt för Kårabökets invånare att efter uppgåendet i Kalmar län och S.Möre härad att bryta isoleringen, och än i denna dag, torde man finna att det gamla betraktelsesättet fortfarande hålls vid liv hos östra socknens folk gentemot den västras.

Animositeten kom förr till uttryck ofta vid tillställningar, där kåraböksboarna kom att träffa söramöarna, t.ex. vid auktioner. Om bönderna i Kåraböket inte hade så stora gårdar eller var så myndiga så hävdade de sejt bättre, då det var fråga om att slåss efter auktionernas slut. Då fick alltid, efter vad det har berättats, söramöarna stryk efter noter och fick springande ge sejt i väg hem med sönderslagna huvuden, så att Kåraböket var duktigast åtminstone i det avseendet. De var därför fruktade mer än älskade, det säger sejt självt. Deras humör var hetsigt och övningen i att slåss var stor, detta säger en hel del. De var ett blandfolk just där på gränsen mot Blekinge, och detta kan kanske utgöra en förklaring till att de var snarstuckna och hetlevrade. Man vet ju, att hundar av blandras är argare (byrackor) än sådana av mera ren ras. Det kanske inte var så snällt av mej att begagna denna liknelse, men denna förklaring kanhända till en del kan gälla.

ACC. N:R M. 13409:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

3

För Kårabökets del var belägenheten den, att man fick kämpa på tre fronter, ty utom mot söramöarna så var det blekingar och långasjöboar, som de ofta kom i beröring med. Vid stadsresorna, till Karlskrona, måste man färdas den mesta vägen genom Blekinge för att komma till staden, och då var det att vara på sin vakt mot blekingarna. För säkerhets skull färdades man därför i stora sällskap, och skulle det då gälla, så var man manstarka och kunde slå tillbaka angriparna. För det mesta vågade blekingarna inte börja slåss med smålänningarna, men kom det någon stackars ensam forbonde, så mättes honom skäppan full. Så vida han inte, för att slippa stryken, tog fram brännvinskuttingen och "bestod" på blekingarna, mutade dem på detta sätt för att slippa undan. Vid två gränsbroar, vid Fur över Lyckebyån, samt vid Buskahult, över bäcken mellan sjöarna Nätterhövden och Sidlängen, stod förr under stadsresornas tid väldiga slagsmål mellan blekingar och resp. söramöar och kåraböksboar, och det är förunderligt, att det aldrig hördes talas om dråp. Man slog alltså med lagom hårdhet, så att det skulle bli riktiga minnesbetor men utan att gälla livet. Fick den ena sidan överhanden ena gången, så kan man vara säker på, att det togs revansch nästa gång. Och så böljade det fram och tillbaka.

ACC. N:R M. 13409:4

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

4

Mellan Långasjö och Kåraböket stod mycket ofta hårda duster, då ungdomarna efter att ha druckit sig modiga drabbade samman på lekstugor och vid auktioner och marknader. Den sista stora sammandrabbningen gick av stapeln mellan dessa båda läger på en auktion eller rättare efter en sådan, som hölls i Prämboda, Långasjö, på våren 1903. Jag var åsyna vittne till kalabaliken, stående tillsammans med några andra småpojkar vid en liten fönsterglugg i ladugården. Där flöt blod i mängd, och när slutligen långasjöpojkarna tog sej för att kasta stenar, stora som knytnävar, svarade "de våra" med samma mynt och jagade antagonisterna en halv mil in i Långasjö. T.o.m. revolverskott hördes smälla. En av deltagarna fick tänderna inslagna av en sten, en annan träffades av en sten bakom örat, så att han blev döv för sin återstående livstid. Men tror någon, att det blev polissak? Nej, det här var bara en liten episod, och när ingen kom till dödsskada, så fick det bero. Skulle myndigheterna lagt sej i alla sådana här handgemäng, så hade säkert arbetsbördan blivit övermåttan stor. Det var så vanligt förr i tiden med slagsmål, små och stora, att ingen brydde sej om att ingripa eller anmäla till länsmannen. Men blev någon ihjälslagen, då blev det rättssak av, såvida inte dräparen rymt i väg

4.

till Amerika.

Numera förekommer det sällan, att fiendskap råder mellan invånarna i olika byar eller socknar, men det kan ju därför utan uppstå bråk på såväl fester som andra sammankomster. Men bråkmakarna är väl påpassade och ordningsmakten på sin vakt. Därom talar referat från tingen sitt tydliga språk.

De förbättrade kommunikationerna, särskilt genom bilismens snabba tillväxt, har gjort, att folk börjat gå ifrån antagonismen skilda socknar och landsdelar emellan och ungås fredligt och vänskapligt. Därför har även sammanslagningen av småkommunerna till större enheter gått i stort sett lätt och smärtfritt, och samarbetet går bra överallt, så vitt man kan döma av hållna sammanträden och stämmor. Den gamla isoleringen och den därav följande animositeten har blivit ett minne blott och har fått vika för samarbetsanda och förtroende. Vår socken var så stor, att ingen mindre behövde inkorporeras, men grannkommunerna Långasjö och Älmeboda däremot har bildat en enhet under namnet storkommunen Älmeboda. Folket i dessa två socknar levde på krigsfot ständigt med varandra under forna tider, men det hörs inget av annat än gott efter sammanslagningen.

ACC. N:R M. 13409:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Folk från skogsbygderna i Småland kom att sammanträffa med slättborna i Skåne då ungdomar från det förra landskapet tog tjänst på bondgårdar i det senare. Härvid lärde de känna varandra, och på ömse sidor fann man opp "sketord" om varandra. Skåningarna pikade smålänningarna för att de var "skrina" som faraos nöt, och smålänningarna drev med de förra för att de var så feta." En smålänning var "härabrea" men skåningen tjockast i "arsen", har varit ett känt uttryck här. Och från samma håll har under vår tid uppkommit benämningen "skånska wienerbröd" på de stora mockor, som de skånska låglandskorna släpper efter sej.

Smålänningarnas magerhet har varit en källa till skoj med dem för detta. Smålänningen sa: "ja vet inte, va ja ska göra med min magerhet?" Skåningens recept: "Har du försökt mä mad?" Och skåningen påstår, att smålänningarna är så magra, att de sliter kläderna också invändigt!

Beträffande fläskbiten i en tråd, så har jag hört berättas i stället att en torpare i Småland hade det så fattigt, eller han kanske var så snål, att han hade sovel en hel vinter av ett storsillahuvud. Han band en tråd i det samt fäste det sen i taket i lagom höjd. Då han var sugen på sovel, så slickade han ett tag på sillahuvudet, eller som jag också hört

ACC. N:R M. 13409:7

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

omtalas, han sväljde sillhuvut samt drog det upp och ner i halsen, när han behövde salta opp sej. Och det blev billigt sovel, för det räckte en hel vinter eller kanske det var ett år.

Förhållandet mellan stad och landsbygd var i äldre tider ganska spänt, åtminstone präglade staboarna skällsord på landboarna som bonntjyv, tjyvbonne, bonntupp osv. Ja, en spjuver sa, att det finns två sorters bönnar, bonntjyvar och tjyvbönnar. Han menade också på, att ligga hos en kvinna "var för rott för bönnar". Jag minns för en 40 år sedan, då jag en sommar var på skolresa till Karlskrona, att vi fick en hel svans av gatpojkar efter oss, som skrek "bonndjävlar" efter oss, så att jag och en kollega fick gå en före och en efter truppen för att freda den för handgripligheter. Stadsgrabbarna såg ju genast på barnens klädsel och blyghet, att de var från landet och skulle ge dem ett fläskben för det. Och då jag och mina klasskamrater var på skolutfärd från Växjö till utställningen i Stockholm 1909, så hörde ligisterna på vårt idiom, var vi var ifrån och gav oss det fina epitetet "smålandsoxar" samt bölade mot oss. Och hade vi inte varit i samlad formation på kvällarna, så hade det onekligen blivit handgripligheter från kisarnas sida. Men nu vågade de inte.

Invånarna i vår grannsocken Långasjö har alltid haft ord om sej att vara näriga, "tavarliga", antingen sparsamma, snåla eller giriga, alla tre kategorierna fanns representerade. Svåra var de att komma i handel med, och de prutade våldsamt. Därför brukade judarna och knallarna förr i tiden, när de lärt känna långasjöboarna, alltid begära dubbelt, mot vad de kunde sälja sitt tyg eller vad det nu var för. När så köparna prutat ner hälften, så hade juden i alla fall fått, vad han tänkt sej, och prutaren tyckte han fått väldigt fint pris och var storbelåten även han.

I alla händelser så har bönderna, ja även obesuttna, haft den riktlinjen i fråga om ekonomi, att klara livsuppehållet samt dessutom sätta in på sockenbanken, som grundades för så där 75 år sedan. Och bankens inlånta kapital, huvudsakligen insatt av långasjöboar, utlånades sedan till utsocknes till 99 % medan den återstående procenten kom på socknens egna inbyggare. Bondsöner och torpar- och soldatsöner for till Amerika samt återkom sedan med ett sparat kapital, för vilket de köpte sej gårdar eller startade affärsverksamhet. Och det var väl om långasjöbönderna, som det fula ordstävvet kanske påhittades, att de var så snåla, att "de sket alltid i motvind, så att de skulle få gott av lukten." Uttrycket "sur-8.

ACC. N:R M. 13409:7

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

9

äpplabonne" är ett som jag hört, men om det avsåg Långasjö eller Vissefjärda kan jag inte bestämma. Faktum är, att i de här trakterna växte åtminstone förr, i min barndom, gott om suraplar, vilkas frukter insamlade av en del folk. Bl. a. var det en liten bonde i vår by, som gjorde detta och kokte "äpplavälling" (fruktsoppa) på suräpplen samt åt den utan att söta den vare sej med socker eller sirap.

För 25 år sedan fick Långasjö daglig bussförbindelse med köpingen Emmaboda, och på skämt kallade köpingsborna ibland den bussen för "långasjötåget". Och köpingspojkarerna brukade skälla ynglingarna från Långasjö på festerna i köpingen för "långasjöböner".

Byn Rörsbo i närheten av Emmaboda var en mycket isolerad trakt, och "resa utrikes till Rörsbo" brukade man säga i köpingen, när man skulle fara till byn i fråga. Närmaste lilla station på järnvägen mot Växjö från Emmaboda räknat var en gudsförgäten håla med endast en torvströfabrik samt ett stationshus och några stugor. Res^{av} "utrikes" till Moshult (Ville Mobergs hemort), var även ett drastiskt uttryck i Emmaboda, när man ville skämta med den lilla stationens obetydlighet.

I Kåraböket, Vissefjärda västra del, ansågs byarna mot blekingegrän-

ACC. N:R M. 13409:10.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

10

sen vara mindre och obetydligare samt folket där - för 75 år sedan - mera obildat och råbarkat samt manfolken kända för att supa mer och så slåss oftare samt gå i kyrkan mindre regelbundet. Ofta hade de det mera smutsigt och otrevligt både ute och inne samt ohyra både i möbler och kläder. Så sent som för 30 år sedan, då jag hade barn från dessa byar i min skola, kunde jag märka på deras kläder och renlighet, att de var betydligt efter de övriga skolbarnen från norra Kåraböket. Även märkte jag ohyra krypande på dem både i huvud och på kläder. Så för 75 år sedan så man i norra delen, att "den kristna läran slutade vid Guttamåla le." Mellan skolpojkarna i södra och norra roten var det mest krigsstämning, och så ofta norrpojkar kom åt, så knuffade de och slog pojkar från södra rotedelen. Flera gånger etablerades formligt krig med grankottar och stenar på sommartid samt med snöbollar med inbakade stenar eller isklampar, så att blodet "pissade". Jag gick själv i denna skola, som jag sedermera blev lärare i, och jag minns två tillfällen, då vi från norra delen jagade hem söderpojkar efter skolans slut. Det var allmän väg men på den tiden tätt med grindar, så våra "fiender" hade inte tid att öppna utan kravlade sej över i panik. Vi slutade räderna vid Guttamåla 10.

ACC. N:R M. 13409: //

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

//

le, för där tog ju "hedningaland" vid.

Min far brukade alltid säga om blekingar, att de "statrade", d.v.s. ville väcka uppmärksamhet genom ståt i fråga om det rent yttre. Så att om det körde någon bonde förbi vårt hem i Fåglasjö, så kunde far se, att det var en bleking just på att fjädervagnen var fin, hästen stor och sel-tyget blänkande, med dragremmar utmed skaklarna, och ländrem på hästryggen, fäst i dragremmarna på ömse sidor. Och så fint ville blekingarna ha det, även om de var aldrig så fattiga, de ville "statra" inför folk. Så var det inte med smålandsbönderna, de rättade sej efter sin ekonomi utan att bekymra sej över, vad folk tyckte. Hellre i underkant, även om man hade råd.

"En sidkrokig ljuders-boo", sa man här om folk från Ljuder i Kronobergs län. Vad uttrycket för övrigt betydde, har jag inte lyckats att få reda på, det har bara kommit till, men utan orsak var det väl ej. En masjö-bo var fruktad - bosatt i Madesjö socken i Kalmar län - därför att han vid slagsmål brukade kniv. Knivar tillverkades nämligen i denna socken för en hundra år sen, hantverksmässigt av smeder, och med masjö-bo kunde således förstås både en invånare i Madesjö socken och en kniv, tillverkad därstädes.

ACC. N:R M. 13409:12.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Sedan sockerbeter började odlas också på Öland för 40-50 år sedan, brukade pojkar och flickor, mest flickor, resa till Öland om somrarna för att sköta om betorna. Ungdomar skämtade med dem för det samt påstod, att de for dit för att "plocka fåralortar". Jämför uttrycket i frågelistan!

I en by i Vissefjärda, Prämbo, med endast två gårdar, brukade folk under min barndom skämta och kalla det för "svinalortabacken", dels för att husen låg på en backe, dels för att det i gången tid före min barndom var mycket smutsigt och dant omkring byggnaderna, att de hade snuskigt på alla sätt, och runt omkring låg det svinlortar, ty det var väl på den tiden, då svinen gick lösa, som smädeuttrycket kom upp. Sedan den tiden har allt förändrats till det bättre, men en och annan minns i alla fall öknamnet på byn.

På gränsen mellan Kåraböket och Långasjö socken ligger i Långasjö en by, som heter Karsamåla men som i uttalet här blir "Kassamåla". Här är de flesta gårdarna mycket små, och förr i tiden hade bönderna det mycket fattigt och knalt. De hade inte ens råd att skaffa sej riktiga vagnar utan körde hemomkring på ägorna med bultvagnar, helt gjorda av trä. Det sades vara så dåligt ställt, att man inte ens hade råd att smörja dem

12.

ACC. N:R M. 13409:13.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

13

med svinflott, som man erhöill genom att smälta det odugliga i istret, de s.k. grevarna. Därför förde bultvagnarna ett förfärligt väsen, när man körde med dem, gnällde och skrek, särskilt då de drogs i uppförsbacke. Då ropade de till varandra: "Hjäl----pas å-åt, hjälpas åt", och nerför gick de lättare samt sa fortare och fortare: "Tack du, tack, du". "Hjälpas åt", sa Kassamåla bulthjulen", blev till ett ordstäv i Vissefjärda socken.

Långasjöboarna ville nog när tillfälle gavs skryta med sina pengar och jag har en historia om detta. Långasjöynglingar brukade som reda har nämnts, resa till Amerika, där de genom arbetsamhet och sparsamhet gjorde sej rika. När de så kom hem till socknen, så var det för att skaffa sej en gård för pengarna samt gå på friarefärd i byarna. En sådan svensk-amerikan kom en gång till vård gård en kväll. Jag hade nämligen två ogifta systrar hemma. För att imponera med sina pengar, visa att han var rik, så tände han en tändsticka vid fönstret samt la en handrakrona mot rutan, för att flickorna skulle få se, vilken rik pojke, som ville locka ut dem. I vår gård lyckades dock inte tricket, utan fick vår amerikanare ge sej till en annan marknad, där det kanske blev bättre napp.

Rörande sagan om Småland, så är den ju allmänt känd, sedan Selma La-
13.

ACC. N:R

M. 13409:14.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

gerlöf i Nils Holgersson berättade den för Sveriges skolbarn. Men jag skall här nedan skriva några historier om "knallar", så som jag har hört dem berättas.

Knallarna, med vilket namn de gårdfarihandlare först och främst begåvades, som var från Svältorna i Västergötland men som även andra handelsmän med lagret på ryggen fick, t.ex. de, som var från Sunnerbo i Småland, brukade ofta lura upp sina kunder, om de såg sej tillfälle, och därför hittade man på elaka historier om dem, i vilka de figurerar som riktiga dumbommar, allt för att de skulle beskrattas och hånas. I själva verket var knallarna ju synnerligen knipsluga och var inte lätta att lura. I det följande skall alltså berättas om knallar, som blev lurade på grund av sin dumhet.

KNALLARNA, SOM INTE KUNDE RÄKNA TILL FEM.

En gång var några knallar, fem stycken, ute på sina affärsresor, och en dag träffade de samman samt fick nattlogi i en stuga. Gunman där begärde för nattlogiet ett visst belopp, som skulle delas upp lika på dem var. Men för att kunna göra detta, måste de ha reda på, hur många de var.
14.

ACC. N:R M. 13409:15

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

15

Först räknade en av dem och fick antalet till fyra, en annan fick antalet till fem. Den förste hade nämligen inte räknat sej själv. Den tredje räknade också han och det blev också fyra. Då de inte kunde komma fram till det rätta, då somliga sa fyra och en annan fem, så sa en av dem:

-Ja vet, hur vi ska göra. Följ med ut!

Gunman hade en ko, som hade varit framme och lämnat efter sej en "kaka", mjuk och ny var den.

-Nu lägger vi oss ner omkring komockan allihopa samt sätter våra näsor i ko-kakan, och så räknar vi sen, hur många hål det blir. Så många är vi.

De gjorde så, och antalet fick de ju till fem. Och så var den tvisten löst, och man kunde dela upp summan för logiet, så att var och en fick betala sin del.

PLÅTEN: SOM KOKADE PÅ BORDET.

Det var en gång en knalle, som en sommardag gick nånstans i Småland. Han hade en rätt stor säck med lärft på ryggen, och han svettades och

pustade våldeliga.

- Bara man fick tag i någon sjö snart, så man fick svalka sej med ett bad, tyckte knallen. Men ingen sjö såg han till, där han stretade fram på en stig.

Plötsligt möter han en karl och framställer till honom frågan, om det finns någon sjö i närheten. Mannen tänkte skoja med knallen samt säger:

- Där har du ju en mycket vacker sjö, och så pekar han över axeln på en linåker, som stod i full blom och lyste så vackert himmelsblått.

- Då va bra, sa knallen, och så strävar han ytterligare en bit samt sätter ner påsen och börjar klä av sej. Så kastar han sej huvudstupa ut ibland linblommorna och tar också simtag, så att stjälkarna vajar åt alla håll.

Men när knallen hållit på en stund på det här sättet kom linåkerens ägare fram och när han ser den förödelse, som knallen förorsakat i hans vackra linland, ryter han:

- Din förbankade knalleidiot, ska du alldeles baska ner mitt lin, och så ger han knallen ett gott kok stryk på hans bara kropp och ber honom dra för hin i våld. Gråtande och snopen efterkommer knallen tillsägelsen.
16.

ACC. N:R M. 13409:17.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

DEN SJÄLVKOKANDE DOPPAPLÅTEN.

=====

En västgötaknalle kom en gång på sina vandringar till en bondgård i Småland. Det var vid davarn, så folket satt inne i stugan, bänkade omkring bordet, och mitt på detta tronade en stekplåt med kornmjölsdoppa. När knallen steg in genom dörren, såg han, att det bubblade i plåten, som alldeles nyss hade tagits av elden i den stora grästensspisen. Han blir alldeles stum av undran över plåten, som kokar där mitt på bordet. - Den ska jag försöka komma över för billigt pris. Den vore bra att ha för mej, som ständigt är på farande fot.

Så börjar knallen prata affärer, men det går trögt att få bonden att köpa. Till slut föreslår han att få köpa stekplåten, och om det låter sej göra, ska han lämna varor i stället för pengar. Köpet görs opp, och belåten ger sej knallen av från gården. Bonden, som fått bra betalt för sin gamla, sotiga plåt, skrattar gott åt knallen och undrar, vad det farit i honom.

Så vid kvällsdags skall knallen ha sej lite till livs och sätter i gång med ett doppakok även han. Därefter sätter han plåten bredvid sej

ACC. N:R M. 13409:18.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

18

och avvaktar resultatet, d.v.s. att det ska börja koka. Men inget kokande syns till, och när han tar på plåten, känns den lika kall som förut.

Knallen hade rastat vid stranden av en sjö, och när han nu inte får den motsträviga plåten att koka, hur han än bär sej åt, så slänger han förrargad plåten rakt ut i vattnet, där den sjunker till botten. Just då den hunnit ner, stiger det några bubblor opp över stället, där plåten sjunkit, och knallen blir ångerköpt, ty nu ser han ju, att den har börjat koka. Han kastar sig omedelbart i vattnet för att bärga plåten, men vattnet var bråddjupt, och knallen kunde inte simma, utan knallen omkommer ömkligen.

KÖP KÄPPEN, KNALLE, ANNARS SÅ!
=====

På vägen gick en stor, stark karl, svängande en knölpåk, och som han fått lite till bästa, var han lustig och glad. Där borta i kröken ser han en knalle komma med sitt bylte, och vår man tänker:

- Den där ska ja skoja lite mä.

När knallen hunnit fram till karlen med knölpåken, stannar han, för det kanske ska gå att göra en affär. Men karlen ryter i stället burdust, och med den bistraste uppsyn:
18.

- Köp käppen, knalle, annars så!

Knallen blir rädd och darrar i knävecken samt får inte fram ett ord i rädslan. Men då höjer karlen knölpåken i luften samt skriker ännu högre:

- Köp käppen, knalle, säger ja, annars så!

Och nu törs knallen inte annat och frågar undergivet, vad knölpåken kostar. Och det får han så veta och får gnida dit med det begärda priset.

Men knallen, som är en snål man, ångrar vad han gjort i rädslan samt undrar, hur han ska få tillbaka sina pengar. Han beslutar sej då att gå till länsmannen och anmäla saken. Denne sätter genast i gång för att söka rätt på den, som sålt knölpåken till knallen, och sent omsider lyckas han med spaningarna.

- Tycker du, att det är rätt att med hot tvinga denne knalle till att köpa din värdelösa knölpåk, och för så högt pris sedan, sa länsmannen.

- Ja har aldrig tvingat honom, sa knölpåksmannen.

- Men du sa ju: Köp käppen, annars så, sa knallen.

- Ja, då sa ja visserligen, men ja menade inte att slå knallen, om han inte köpte. Ja menade:annars så slipper du. Och med det slipper mannen med knölpåken undan, och knallen får ingenting för, att han dragit saken inför höga vederbörande.